

Ved'te ideální život a buďte pro ostatní vzorem

→ *Promluva Satja Sái Báby z 21. července 2008* ←

*Člověk se může stát moudrým tím, že získá všechny druhy poznání,
ale nemůže si uvědomit své vlastní Já, hlupák!
Navzdory získání veškerého vědění
se nečestný člověk neumí vzdát špatných vlastností.*

(báseň v telugu)

*Čím více je osoba vzdělaná, tím více si libuje v argumentacích.
Nikdy nemůže dosáhnout pravé moudrosti.
Proč usilovat o všechny druhy vzdělání a být odsouzen k záhubě?
Člověk se musí snažit o vzdělání, které vede k nesmrtnosti.*

(báseň v telugu)

Bez praktikování bude jakékoliv množství vzdělání bez užitku. Člověk může získat vysoké akademické hodnosti a tituly, ale nemůže být nazýván vzdělanou osobou. Vzdělání se liší od praktické znalosti. Proto musí člověk uvést do praxe, co se ve vzdělávacím ústavu naučil. Jsou to právě vysoce vzdělaní lidé, kteří v současné době spadají do kategorie „adžňáninů“ (těch, kteří postrádají moudrost). Děti je dnes napodobují a krácejí v jejich šlépějích.

(Poté Svámí odpověděl na otázky položené delegáty konference.)

Otázka 1: Jakým způsobem by studenti měli nacházet spojitost mezi sebou a Bohem?

Odpověď: Bůh od vás není oddělen. Je ve vás, s vámi, kolem vás, za vámi a před vámi. Člověk musí rozvinout lásku k Bohu a mít s Bohem neoddělitelné

pouto lásky. Vztah s Bohem není fyzický. Jedinec musí rozvinout pocit, že Bůh a on sám jsou jedno a to samé, a že je Bůh v něm.

Otázka 2: Jaké jsou vnější znaky duchovní transformace, která se v oddaném odehrává?

Odpověď: Nejprve se musí člověk dotazovat, zda rozvinul neochvějnou víru v Boha či zda má s Bohem příležitostný a světský vztah. Poté, co se rozhodl, musí rozvinout pevnou víru a zajistit, aby žil s pocitem úplné vyrovnanosti v radosti i bolesti. Ve skutečnosti neexistují žádné speciální znaky duchovní transformace probíhající v jedinci. Je možné, že se občas nějaké znaky ukáží navenek a ve snech, nebo že je člověk v kontaktu s hlasem božím. V každém případě je to jedinec, který musí sám pro sebe sledovat, jestli jeho oddanost vzrůstá či klesá. Vše závisí na jednotlivcově víře v Boha.

Otázka 3: Které vlastnosti jsou očekávány od učitele v Sái systému vzdělávání?

Odpověď: Učitelé by neměli nechávat studentům úplnou volnost. Měli by uplatňovat řádné vedení studentů milými a dobrými slovy a mít na mysli cíle a aspirace studentů. Jednoduše proto, že jsou to vaši studenti, byste je neměli nechávat beztrestné. I když jim dovolíte určitou volnost, občas je zabrzdíte a také, pokud je to nutné, potrestejte. Takový trest je zamýšlen jako varování studentům, aby se chovali řádně.

Otázka 4: Jaká je role učitele v Sái vzdělávacím systému? Jak by měla být uplatňována kázeň?

Odpověď: Nechť učitel zůstane učitelem a student studentem. Oba mají své role a povinnosti. Zvláště učitel má zodpovědnost, aby zajistil správnou atmosféru ve třídě a zároveň udržel studenty spokojené.

Otázka 5: Jaké snahy by měl učitel vyvinout, aby se stal vzorem lidských hodnot?

Odpověď: Toto je velmi důležitá otázka. Jen když se učitel chová řádně v přítomnosti studentů, budou studenti napodobovat jeho vlastnosti. Když něco zakážete studentům, tak to sami nedělejte. Nejen to. I se stravou; učitel i žák by měli jíst stejnou stravu. Zakazujete studentům jíst maso a sami jíte maso a ryby. Taková praktika je velmi špatná pro rozvíjení harmonického vztahu mezi učitelem a studentem. To, co učíte studenty, musíte nejdříve sami následovat. Učitel by se neměl chovat nezodpovědně a myslet si, že studenti nemají právo se ho vyptávat. Když učitel jedná se studenty, měl by se chovat s pokorou a bdělostí. Měl by je vychovávat a pečovat o ně s láskou. Další otázka

se týká jeho jednání ve smíšených školách. Mužský učitel by měl dbát zvláštní opatrnosti ve svých vztazích se studentkami. Měl by s nimi nakládat jako se svými sestrami, s láskou a respektem. Jen pak bude formován jejich charakter. Učitelé by svým chováním měli dávat příklad ostatním.

Otázka 6: Jakým způsobem by se měli rodiče podílet na vzdělávání dětí?

Odpověď: Rodiče by neměli diskutovat své rodinné problémy před dětmi. Měli by vyřešit tyto problémy mezi sebou a udržovat děti šťastné a zaměřené na vzdělávání. Místo toho, aby byli upozorňováni dětmi, měli by rodiče jít svým dětem příkladem v jednání a chování.

Děti by neměly působit rodičům žádné obtíže. Měly by rozvíjet smysl pro vděčnost vůči svým rodičům, že je vychovali, i když museli projít mnohými těžkostmi a obětovat své vlastní pohodlí. I poté, co se ožení nebo vdají, by neměly zanedbávat své rodiče s myšlenkou: „Já a moje rodina se máme dobře. K čemu se starat, zda mí rodiče trpí?“ Jen nevzdělaní blázni se budou takto chovat. Vzdělaní lidé by neměli rozvíjet takovýto postoj. Musíte sloužit svým rodičům a udržovat je šťastné. Uspokojte jejich potřeby. Je povinností dětí udržovat své rodiče šťastné.

V dnešní době se studenti přátelí se špatnými lidmi. „Řekni mi, jaká je tvá společnost, a já ti řeknu, jaký jsi.“ Připojíte-li se ke špatné společnosti, také se zkažíte. Dnes je spousta diskuzí mezi rodiči a dětmi. Touhy a usilování rodičů a dětí jsou navzájem protichůdné. Když se postaráte o své záliby, co zájmy vašich rodičů? Můžete proto naplnit své aspirace s ohledem na očekávání rodičů. Je čirým sobectvím pracovat jen pro své uspokojení a dělat rodiče nešťastnými. To dítěti nepatří.

Rodiče by měli takové děti správně vést. Měli by jim vysvětlit: „Dnes jsi ženatý/vdaná a zakládáš rodinu, ale my jsme s tebou zcela od počátku. Učini nás šťastnými. To je tvá povinnost.“ Dát sbohem rodičům a založit oddělenou rodinu je sobectví. Jen kvůli tomu, že toto sobectví narůstá, je v poslední době vztah mezi rodiči a dětmi napjatý.

Další aspekt, který chci zdůraznit: nevměšujte se do věcí, které se vás netýkají. Kvůli vlivu moderní doby mají děti sklon oddělovat se od svých rodičů. V takových situacích se zlost stupňuje a vytváří se napětí. Proto musíte do určité míry ovládat svůj hněv. Musíte se zastavit a zpytovat: „Musím dávat svým rodičům najevo svůj hněv? Je to správné?“ Nedopusťte, aby vaši staří rodiče prolévali slzy kvůli vašemu hrubému chování. Na druhou stranu, pokud je uděláte šťastnými, budete též šťastní.

Třídy Bal vikas jsou pro děti velmi důležité. Děti Bal vikas a ti, kteří procházejí výcvikem ve vzdělávání v lidských hodnotách, by se měli učit meditaci (*dhjánu*). V první řadě by rodiče měli získat povědomí o lidských hodnotách. Měli by následovat lidské hodnoty duchem i literou. Jak můžete očekávat, že děti budou následovat lidské hodnoty, když je vy sami nenásledujete? Jděte příkladem svým praktikováním lidských hodnot.

Rodiče jsou dnes zaneprázdnění a nemají čas nazbyt pro svou rodinu a děti. Pokud oba rodiče odejdou do svých úřadů, co se stane s jejich dětmi? Kdo se o ně postará? Před několika lety jsem napsal báseň o žalostných poměrech dětí a rodin za takové situace:

*Když ženy odejdou do zaměstnání, kdo se postará o domov?
Když manžel i manželka odejdou do úřadu, kdo udělá domácí práce?
Když odejdou ženy učit děti do škol, kdo bude učit jejich vlastní děti?
Když také ženy odejdou pracovat, stejně jako muži, kdo v kuchyni uvaří jídlo?
Vydělávání peněz může vyřešit některé finanční problémy,
ale jak to vyřeší domácí problém?
Ženy mohou pracovat a vydělávat peníze,
ale nemohou žít šťastný život, pokud zanedbávají svůj domov.*

(báseň v telugu)

Takovíto rodiče závisejí na kuchařkách a chůvách, aby vedly jejich domovy. To sníží pověst rodiny. Můžete proto přijmout zaměstnání jen poté, co zajistíte hladký chod domácnosti. Určitě můžete nastoupit do zaměstnání za předpokladu, že o děti je řádně postaráno. Ani muži nerozumějí této situaci. Někteří lidé tráví svůj čas po návratu z práce čtením novin a díváním se na televizi. Jiní jdou do klubu a hrají karty. O své rodiny a děti se nestarají. Jak mohou doma zajistit správnou atmosféru a vzdělání dětí?

Pokud děti nestudují dobře, není to jejich vina. Za takovou situaci je nutno vinit rodiče. Zůstaňte doma a pečujte řádně o své děti. To je pravý příjem pro rodinu. Na druhou stranu, pokud vyrazíte ven, abyste vydělali několik tisíc, a zanedbáváte své děti, stanete se sobeckými rodiči. Jestliže se vaše děti zkaží, budete toho později litovat. Proto je nejpřednější povinností rodičů vychovávat děti ve správné atmosféře.

Lidské hodnoty by měl žít každý jedinec dobrovolně. Nelze je vnutit shora. Pokud by lidé ve svých příslušných zaměstnáních, jako jsou policisté, lékaři,

zdravotní sestry, apod. měli vykonávat svou práci čestně a poctivě, nevyvstávaly by problémy ve společnosti. Děti trpí za nedostatky svých rodičů. Musíme proto zajistit, aby děti byly šťastné a vyrůstaly ve zdravém prostředí.

Nedovolte jim spát do 8:00. Vzbudte je v pět hodin. Naneštěstí ani rodiče dnes nevstávají v pět. Spí ráno do osmi hodin a jejich děti do devíti. Rodiče by měli jít svým dětem příkladem. Ti, kteří nemají děti a žádné povinnosti, mohou spát jakkoliv dlouho.

Když Šrí Satja Sái organizace zřizují školy, mohou shromáždit základní kapitál pro údržbu školy. Mohou také přijmout pomoc od rodičů na provoz školy. V Satja Sái školách by měla být dána nejvyšší priorita zejména třem principům – kázni, povinnosti a oddanosti. Děti se musí učit lidské hodnoty již od útlého věku. Studenti by se měli učit navázat správný vztah s Bohem.

Rodiče by neměli dětem opatřovat všechno možné módní oblečení. Poskytněte jim jednoduchý a vkusný oděv, který bude vyhovovat jejich potřebám. Je prvotní povinností rodičů, aby řádně vedli své děti. Rodiče by také měli být seznámeni se Sái systémem vzdělávání. Je možné, že o něm někteří rodiče nevědí.

Některé děti ze strachu z rodičů lžou. Proto by měli rodiče jednou týdně navštěvovat školu a ptát se na chování svého svěřence a jeho pokrok ve studiu. Někdy děti falšují své známky a ty ukazují rodičům, kteří jim naprosto věří. Nestarají se o to, aby šli do školy a ověřili je u učitelů. Rodiče musí čas od času bez vědomí dětí zajít do školy a přeptat se na děti u učitelů. Jistým způsobem jsou rodiče ve vesnicích v tomto ohledu lepší. Alespoň sledují pokrok a chování svých dětí ve škole a včas přijímají nápravná opatření. Ale lidé žijící ve městech, zvláště vysocí úředníci, se svými dětmi nezatěžují.

Studenti by neměli jen tak okounět. Někteří se toulají po tržištích a plýtvají svým časem. Takoví studenti jsou hloupí! Stav studenta nepřísluší, aby bloumal bezcílně po ulicích. Rodiče by měli zabránit svým dětem v nesprávném užití peněz. Měli by poučit děti o tom, co je správné a co je špatné. Měli by napravit jejich chování. Otec, matka a děti by tak měli vést doma harmonický život.

Rodiče by také měli sledovat, jaké knihy děti čtou. Mladí jsou náchylní k tomu, číst všechny možné druhy knih. Uprostřed svých učebnic uchovávají bezcenné romány a čtou je. Rodiče si myslí, že si chlapec čte učebnici. Ale není to učebnice (angl. *textbook*), je to jeho chuť (angl. *taste*). Rodiče by měli takové knihy dětem okamžitě odebrat. Pokud si tak všimáte a dohlížíte na aktivity dětí, děti se chovají dobře a něčeho v životě dosáhnou.

Učte děti Bal vikas stropu na přání, který zakazuje plýtvání penězi, jídlem, energií a časem. Jen když uplatníte toto pravidlo, dostanete děti pod svoji kontrolu. Dnes ani staří nenásledují strop na přání. Během svátků a rodinných událostí se utratí mnoho peněz na večeře, kde se plýtvá jídlem. Jídlo je Bůh, neplývejte jídlem. Dejte jídlo těm, kteří ho potřebují. Naneštěstí v dnešní době nejsou chudí a hladoví nakrmeni. Spousta jídla se vyhodí do koše jako odpad.

Co se týče řeči, nemluvte příliš. Tím plýtváte cennou energií. Podobně neplývejte časem. „Plýtvání časem je plýtvání životem.“ Také plýtváme penězi. Jakému účelu poslouží plýtvání peněz? „Zneužití peněz je špatné.“ Jistě, můžete utrácet peníze, pokud je to nutné. Měli byste ale plýtvat penězi na nepotřebné věci jen proto, že jich máte v kapse hodně? Někteří lidé utrácí celou svou výplatu za přepych. Myslí si, že vedou okázalý život. Když takto ledabyle utrácíte peníze, tak si i mlékař a sluhové v domě, kteří jsou svědky vašeho životního stylu, řeknou o zvýšení platu. Proto nedávejte špatný příklad ostatním. S každou rupií, kterou utrácíte, se ptejte, zda je to pro dobrý účel či ne.

Toto jsou odpovědi na otázky, které jste vznesli. Chovejte se pozorně a vedte smysluplný život. I když uděláte malou chybu, společnost ji bude posuzovat vážně. Nedopouštějte se ani malých chyb. Společnost bedlivě sleduje životy členů Šrí Satja Sái organizace. Vedte proto ideální život a buďte pro ostatní vzorem.

*U příležitosti Vzdělávací konference Šrí Satja Sái světové nadace,
v Prašánti Nilajam dne 21.července 2008*